

Van Schenge – Van der Goes – Van den Poele

door
B. de Keijzer

Inleiding

Op 14 november 1270 verklaarden Dirk van der Goes en zijn familieleden af te zien van wraakneming op de burgers van Keulen vanwege het doden van Jan II, heer van Heusden, en de gevangenenneming van Dirk van Heusden.¹ De vraag is hoe zij verwant waren aan de familie Van Heusden.

Over het geslacht Van Schenge, afkomstig uit 's-Heer Arendskerke, is in 1990 een uitgebreide studie verschenen van J. de Ruiter waarvan dankbaar gebruik is gemaakt.² Enige door hem vermelde data, ontleend aan Van Mieris, zijn niet juist omdat de Paasstijl niet is toegepast. De inleiding biedt een goede kijk op de ontwikkeling van dit geslacht, hun ambachtsheerlijke rechten en de oudste geschiedenis. De connectie van de familie met de stad Goes is door C. Dekker onderzocht en beschreven.³

Om de verwantschap met de familie Van Heusden zo goed mogelijk te duiden, heb ik de familie Van Schenge – Van der Goes – Van den Poele aan een genealogisch onderzoek onderworpen waarbij ik tot een ander resultaat ben gekomen dan De Ruiter. De generaties na 1300 zijn niet uitputtend onderzocht. Het vaste gebruik van toenames was in Zeeland minder doorgevoerd dan in Holland. De namen zijn zo veel mogelijk genormaliseerd.

Emmen, 2025 (afgesloten 10 april).⁴

Zeeuwsrecht

In Zeeland gold het Zeeuwsrecht dat wil zeggen dat goederen alleen onder de zoons in gelijke porties werden verdeeld; hieronder vielen ook de ambachtelijke rechten. Echter door aan- en verkoop van ambachtsparties is die gelijke verdeling meestal niet meer herkenbaar.

In de rekeningen van de rentmeester van Zeeland treffen we per ambacht een overzicht aan van de ambachtsheren wanneer ze op grond van hun ambachtspartie werden aangeslagen in de grafelijke bede. Van 's-Heer Arendskerke zijn deze overzichten, maar ook die van de pacht van de tienden, in een bijlage bij deze publicatie opgenomen. Het ambacht 's-Heer Arendskerke omvatte 1.500 gemet, waarvan 300 gemet gelegen in het oude land, en 1.200 gemet in de aangrenzende polders, het zand voor Arnemuiden en Ovezande.

Het gemet was een oppervlakte maat die in het zuiden van Zuid-Holland en Zeeland gangbaar was, waarbij één gemet bestaat uit 300 vierkante roeden. Eén gemet is gelijk aan een halve morgen.

¹ B. de Keijzer, *De Keulse oervede oorkonden, 1270-1271* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

² J. de Ruiter, *Het geslacht Van Schenge in 's-Heer Arendskerk en Sabbinge in de 13e en 14e eeuw* (Kloetinge, 1990). Een uitgave van de Prae 1600 club, sectie studies, onder auspiciën van de afdeling Zeeland van de Nederlandse Genealogische Vereniging.

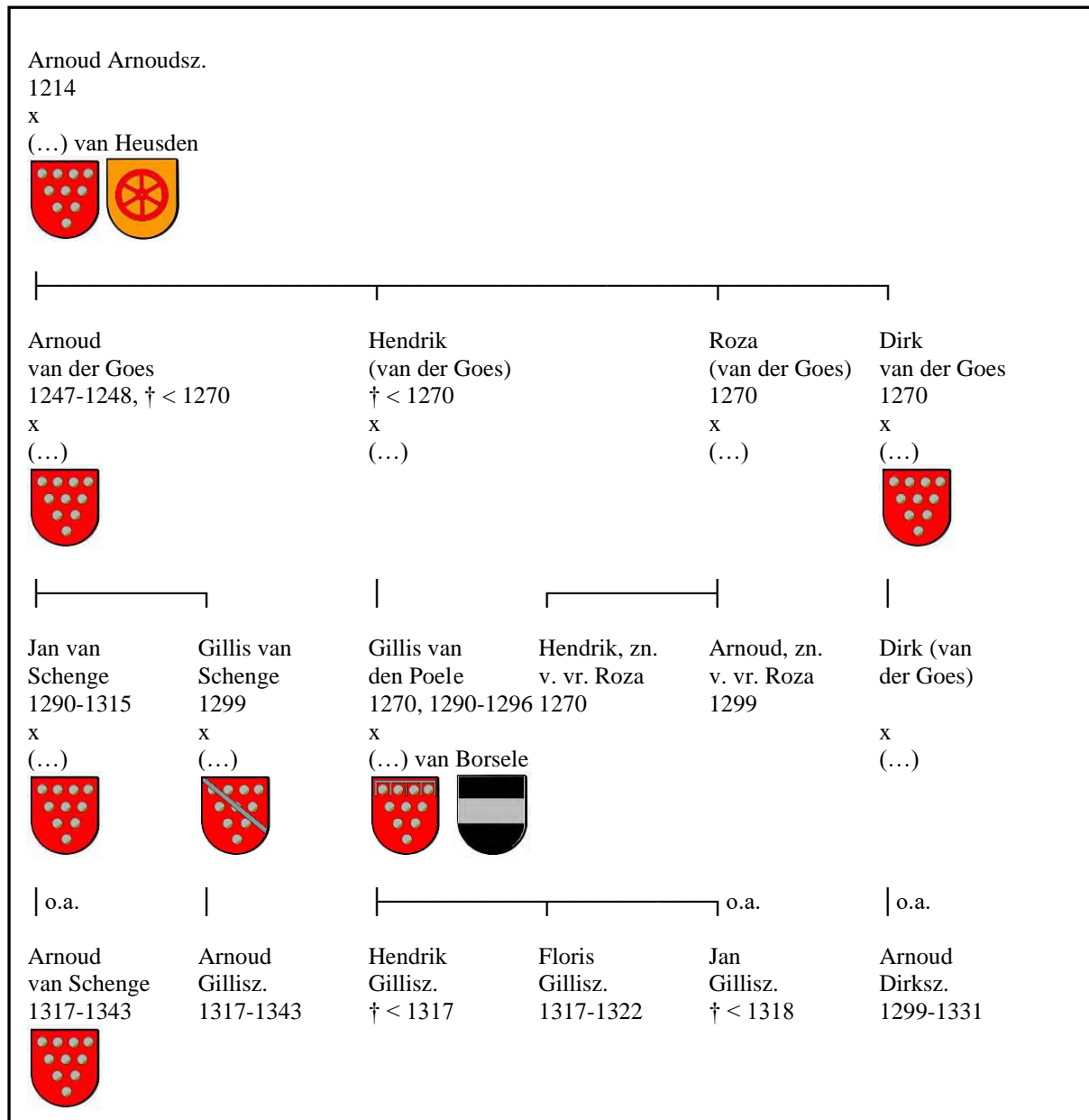
³ C. Dekker, *Een schamele landstede. Geschiedenis van Goes tot aan de Satisfactie in 1577* (Goes, 2002).

⁴ Eventuele aanvullingen en verbeteringen op deze publicatie s.v.p. richten aan de webmaster van HoGenDa: webmasters@onsvoorgeslacht.nl

Bij het ambacht 's-Heer Arendskerke, gelegen in Zuid-Beveland, leken de ambachtsparties te herleiden te zijn tot steeds grotere eenheden en op die manier de genealogie van het geslacht Van Schenge op een andere manier te kunnen onderbouwen.

Uiteindelijk bleek bij het terugrekenen van de ambachtsparties uitgaande van de verdeling in 1331 in combinatie met genealogische gegevens dat er wel een zekere structuur naar voren kwam, maar door aan- en verkoop bij het afsterven van ambachtsparties het onmogelijk is een sluitend beeld tot stand te kunnen brengen.

Heraldiek

Geneagram 1. Wapenschouw.

Het wapen van het geslacht Van Schenge uit Zuid-Beveland wordt als volgt omschreven: in rood toen zilveren bollen (4:3:2:1).⁵ De tak Van den Poele voert naderhand lelies in plaats van bollen.⁶ Het wapen van de familie Van Borsele is in zwart een zilveren dwarsbalk.⁷ Het een en ander is als volgt in beeld gebracht (geneagram 1).

Genealogie

I. *Arnoud van Schenge*, vermeld 1198.

In 1198 schenken graaf Dirk VII en gravin Aleid aan de abdij te Middelburg een kwart van de tiend van Souburg, waarbij o.a. als getuigen optreden ‘Arnoldus et Henricus de Scinge, frater eius’.⁸

Toelichting

Zij zijn de naamgevers van ’s-Heer Arendsambacht en ’s-Heer Hendrikskinderenambacht. Bij de pogingen, die ondernomen zijn, om uitgaande van de bedde in 1331 de ambachtsparties van ‘s-Heer Arendsambacht terug te herleiden tot steeds grotere eenheden, is het niet onmogelijk dat de gehele oppervlakte van 1.500 gemet uiteindelijk samenkomt bij Arnoud van Schenge.

Kind:

1. verm. *Arnoud Arnoudz.*, volgt III

II. *Arnoud Arnoudsz.*, (verm.) ambachtsheer in ’s-Heer Arendskerke, vermeld 1214, tr. (...) *van Heusden*,⁹ dr. van Jan van Heusden en Aleid (van Kessel).

Op 21 mei 1214 geeft Petrus, abt van Middelburg, met toestemming van zijn convent de tiend van ‘Guytersdic’ (Grutersdijk) tegen een jaarlijkse betaling aan ‘honestis Willelmo, filio Wlfardi, et Arnoldi, filio Arnoldi’ voor hun manschap.¹⁰

Toelichting

Volgens Dekker behoort Willem, zoon van Wolfert, tot de uitgebreide familie Van Maalstede. Hij acht het aannemelijk dat Arnoud Arnoudsz. een ‘Van Schenge’ is.¹¹ Ik ben het met hem eens dat Arnoud Arnoudsz. (1214) past tussen Arnoud van Schenge (1198) en Arnoud van der Goes (1247-1248).

⁵ Rietstap, Wapens, blz. 391; Pastoureau, Wapenboek Bellenville, blz. 182-183.

⁶ Rietstap, Wapens, blz. 378.

⁷ Rietstap, Wapens, blz. 31.

⁸ OHZ I no. 232, dd. 1198.

⁹ B. de Keijzer, *De borgen voor Jan van Renesse en Dirk van Brederode uit 1292* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹⁰ OHZ I no. 346, d.d. 21-5-1214.

¹¹ Dekker, Goes, blz. 53-59.

In drie zogenaamde *Keulse oervede oorkonden* in relatie tot Jan- en Dirk van Heusden komen op 14 november 1270 achtereenvolgens voor:¹²

1. 'Theoderici de Goes pro se et filiis domini Arnoldi de Goes, militis, fratris sui et pro filiis domine Rose sororis eorundem, Henrici filii domine Rose, personaliter'.
2. 'Theoderici de Goes pro se et filiis domini Arnoldi de Goes militis fratris sui et pro filiis domine Rose sororis eorundem, Henrici filii domine Rose personaliter'.
3. 'Theodericum de Goes pro se et pro filiis domini Arnoldi de Goes fratris sui quondam, militis, pro Egidio filio Henrici fratris eorundem et pro filiis domine Rose sororis eorundem, Henricum filium domine Rose personaliter.'

Uit dit huwelijk:

1. *Arnoud van der Goes*, volgt III-a.
2. *Hendrik (van der Goes)*, volgt III-b.
3. *Vrouwe Roza (van der Goes)*, volgt III-c.
4. *Dirk van der Goes*, volgt III-d.

III-a. *Arnoud van der Goes*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, ridder (postuum), vermeld 1247-1248, overl. voor 14 november 1270.

Op 21 december 1247 zegt Willem, gekozen rooms-koning, aan de abt en het convent van Middelburg toe de voogdij, die door Simon van Zanddijk bij diens leven van hem in leen had gehouden, over de abdij niet meer in leen of op andere wijze te zullen uitgeven. Onder getuigen o.a. 'Arnoldus de Gois'.¹³ Willem, gekozen rooms-koning, staat op 25 april 1248 op bepaalde voorwaarden aan het klooster en de zusters van Düßern (Duitsland) een stuk onbebouwde grond af. Getuige o.a. 'Arnoldus de Gats'.¹⁴ Op 15 november 1248 gevolgd door een oorkonden over het zelfde onderwerp, waarbij 'Arnoldus de Güts' wederom getuige is.¹⁵

Opmerking

Al deze voorgaande oorkonden zijn verleden in het legerkamp bij Keizersweerd waar Willem II, graaf van Holland, op dat moment was. Hieruit mag worden afgeleid dat Arnoud van der Goes in zijn gevolgd verbleef.

Kinderen:

1. *Jan van Schenge*, volgt IV-a.
2. *Gillis van Schenge*, volgt IV-b.

IV-a. *Jan van Schenge (Jan, heer Arnoudszoon)*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, ridder (1315), baljuw van Middelburg (1308), vermeld 1290-1315, overl. tussen 11 maart 1315 en 19 maart 1317.

In maart 1290 stellen eenendertig Zeeuwse edelen, w.o. Gilles de Poule, chevalier, Jehans fils mon seigneur Arnoul, chevalier' genoemd, mede optredende namens andere edelen uit Zeeland beoosten Schelde hun grieven tegen graaf Floris V, die lange tijd in strijd met het landrecht

¹² OHZ III no. 1537, 1538 en 1539, d.d. 14-11-1270.

¹³ OHZ II no. 725, d.d. 21-12-1247.

¹⁴ OHZ II no. 749, d.d. 25-4-1248.

¹⁵ OHZ II no. 787, dd. 15-11-1248.

heeft gehandeld en weigert op hun klachten in te gaan, in handen van Guido, graaf van Vlaanderen, etc. In een afschrift is de namenlijst uitgebreider en komen voor: ‘me sire Gillies de Poele, Jehan de Scenghe, fil. mongsieur Ernoul dele Goes, Henri fil. Bruise’.¹⁶ Bezegeld door Gillis van den Poele, Jan van Schenge, zoon van heer Arnoud (zegel ontbreekt). Vervolgens zegt Guido, graaf van Vlaanderen, de Zeeuwse edelen toe, zonder hen geen overeenkomst te sluiten met graaf Floris V met betrekking tot Zeeland bewesten Schelde, en belooft ze te steunen, waarin Gillis van den Poele, ridder, en Jan, zoon van heer Arnoud, ridder, wederom worden vermeld.¹⁷ Op 2 juni 1290 verklaren de Zeeuwse edelen bewesten Schelde, w.o. Gillis van den Poele, ridder, Jan, heer Arnouts zoon van der Goes, zich te zullen schikken naar de uitspraak van Guide, graaf van Vlaanderen, Jan I, hertog van Brabant, en Robert, graaf van Nevers, in hun geschillen met graaf Floris V.¹⁸ Hierna volgt de uitspraak op 12 juni 1290, waarbij onder de edelen uit Walcheren: Hendrik, zoon van Bruis, uit Zuid-Beveland: heer Gillis van den Poele, Jan, zoon van heer Arnoud, worden vermeld.¹⁹

Wouter, heer van Kruiningen, ridder, belooft op 17 december 1291 trouw te zullen zijn aan graaf Floris V op verbeurte van al zijn binnen het graafschap gelegen goederen en wijst als zijn borgen aan Claas van Baarsdorp, Jan van Schengen, Colijn van Stapele en Boudewijn van Yerseke.²⁰ Jan I van Renesse en Dirk II, heer van Brederode, beloven op 7 februari 1292 trouw aan vrouwe Catherina van Voorne, burggravin van Zeeland, en stellen borgen.²¹ De borgen voor Jan van Renesse zijn: ‘haren Hughen van Cruninghe, haren Wouter zinen broeder, haren Janne van der Maelstede, Florens van Barsele, Jan unsen sone, Janne van Schengha, Clayse van Cats ende Hugo Vornekijn’. Op 18 oktober 1297 zegt Jan van Schenge aan graaf Jan I toe dat in Rijnsburg in gijzeling zal gaan, nu heer Jan van Renesse, voor wie hij zich tegenover de graaf borg had gesteld, verzuimd heeft daar in gijzeling te gaan.²²

Jan, zoon van heer Gillis van den Poele, Jan, zoon van heer Arnoud van der Goes, en zijn broer Gillis, alsmede Arnoud, zoon van Dirk (van der Goes), stellen zich op 26 september 1299 borg tegenover graaf Jan I en Jan van Avesnes, graaf van Henegouwen, voor de terugkeer, dood of levend, van Gillis van den Poele en diens zoon Hendrik in gevangenschap waarin zij nu verkeren op uiterlijk 24 juni 1300.²³ Op 5 november 1308 beveelt Willem III, graaf van Holland en Henegouwen, Jan van Schenge, baljuw, de abdij Rijnsburg te herstellen in de goederen door de abt van Middelburg haar onthouden.²⁴

Tussen Willem III, graaf van Holland, Henegouwen en Zeeland, heer van Friesland, enerzijds en de edelen van Zeeland, anderzijds, wordt op 11 maart 1315 een verdrag gemaakt over de tienden, die zij te voren in pacht hadden van het Kapittel van St. Pieter te Utrecht, en die door de graaf zijn gekocht, en met name over de wijze van het verlengen van de pacht bij overlijden. Bezegeld door o.a. Jan, heer van Schengen, ridder.²⁵

Graaf Willem III doet op 19 maart 1317 uitspraak tussen de erfgenamen van heer Jan van Schenge, ridder, en diens dochter Maria, echtgenote van Gillis Willemsz. van der Maalstede,

¹⁶ OHZ IV no. 2451, d.d. maart 1290.

¹⁷ OHZ IV no. 2452, d.d. maart 1290.

¹⁸ OHZ IV no. 2482, d.d. 2-6-1290.

¹⁹ OHZ IV no.2490, d.d. 12-6-1290.

²⁰ OHZ V no. 2671, d.d. 18-12-1291.

²¹ OHZ no. 2692, d.d. 1292 [6 februari of kort daarna = 7-2-1292?].

²² OHZ V no. 3349, d.d. 18-10-1297.

²³ OHZ V no. 3510, d.d. 26-9-1299.

²⁴ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 27, d.d. 5-11-1308; Smit, Rekeningen VIII, blz. 135 (voetnoot).

²⁵ Van Mieris II, blz. 153, d.d. 11-3-1315.

over haar huwelijk.²⁶ Op 22 maart 1317 verlijdt graaf Willem III heer Arnoud van Schenge met de rente, die zijn vader Jan van Schenge had bezeten.²⁷

Kinderen:

1. *Maria van Schenge*, vermeld 1317, tr. *Gillis Willemsz. van de Maalstede*, vermeld 1317.
2. *Arnoud van Schenge*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1331,²⁸ 1342,²⁹ 1343),³⁰ ridder (1317), vermeld 1317-1343, pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1317,³¹ 1318,³² 1331,³³ 1342,³⁴ 1343),³⁵ beleend met een rente van 22 maart 1317 tot en met 4 april 1325,³⁶ overl. tussen 1 mei 1343 en 20 augustus 1344.

In 1317 krijgt Arnoud van Schenge 7 £ 10 sc. gr. uitbetaald omdat hij met Hughe Wrede naar Heusden is gegaan.³⁷ Op 16 maart 1317 geeft graaf Willem III het ambacht Westkerke, gelegen binnendijks onder Scherpenisse, aan zijn neef Gerard, bastaard van Floris V, graaf van Holland, dat hem was aangekomen van de Heer van Heusden, behoudens 1/5^e deel dat toebehoort aan Arnoud van Schenge.³⁸ Op 23 maart 1319 kreeg Arnoud van Schenge een rente van 50 pond uitbetaald, die de graaf hem had toegekend op de 'Hinkeline' over het jaar 1318.³⁹ In 1319 wordt in de rentmeesterrekening Arnoud van Schenge vermeld vanwege pacht van land, gelegen in 'Mallant'.⁴⁰ Graaf Willem III neemt op 11 februari 1320 Hendrik van Everinge, ridder, die zich had aangesloten bij de vijand en naar Vlaanderen was gegaan, op voorspraak van zijn vrienden onder zekere voorwaarden weder in genade aan. Tevens hij stelt hem weer in zijn goederen. Tot meerdere zekerheid stelt Hendrik van Everinge een aantal Zeeuwse edelen, w.o. Arnoud van Schenge, als borg.⁴¹

In 1332 ontvangt Arnoud van Schenge 10 pond terug die hij de graaf heeft afgedragen van de 'grote van den mete' in verband met de 'zoene tusschen die van Holland ende die van Zeeland'.⁴² In de rekening van de rentmeester Beoostenschelde over de periode 26 maart 1339 tot en met 1 augustus 1342 komen Arnoud- en Jan van Schenge regelmatig voor, w.o. de betaling van 12 pond in de 'mete' van 1339 vanwege 80 gemet, gelegen in Westkerke, die afkomstig waren van de Heren van Heusden.⁴³ Arnoud van Schenge is 9 april 1340 te Middelburg, zoals vermeld in de rekening van Jan Philipsz. van Leyden, klerk van de graaf.⁴⁴

²⁶ Muller, *Regesta Hannonensia*, blz. 71, d.d. 19-3-1317 (1316, Zaterdag nae Midvasten). Toepassing Paasstijl.

²⁷ Muller, *Regesta Hannonensia*, blz. 72, d.d. 22-3-1317 (1316, Dinsdag na S. Geertruid). Toepassing Paasstijl.

²⁸ Hamaker, *Rekeningen IV*, blz. 320 (zie: bijlage 3).

²⁹ Smit, *Rekeningen VII*, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (zie: bijlage 5).

³⁰ Smit, *Rekeningen VII*, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (zie: bijlage 6).

³¹ Hamaker, *Rekeningen IV*, blz. 41.

³² Hamaker, *Rekeningen IV*, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

³³ Hamaker, *Rekeningen IV*, blz. 452-453 (zie: bijlage 4).

³⁴ Smit, *Rekeningen VII*, blz. 314 (zie: bijlage 7).

³⁵ Smit, *Rekeningen VII*, blz. 332 (zie: bijlage 8).

³⁶ Muller, *Regesta Hannonensia*, blz. 72, d.d. 4-4-1325 (1324, Witte Donderdag). Toepassing Paasstijl.

³⁷ Hamaker, *Rekeningen IV*, blz. 41.

³⁸ Van Mieris II, blz. 170, d.d. 24-3-1316 = 16-3-1317 (1316, des Wonsdaghes na midvasten). Toepassing Paasstijl.

³⁹ Hamaker, *Rekeningen IV*, blz. 200, d.d. 23-3-1319 (1319, svriendaghes na beloken paeschen).

⁴⁰ Hamaker, *Rekeningen IV*, blz. 96-97.

⁴¹ Van Mieris II, blz. 233, d.d. 11-2-1320.

⁴² Hamaker, *Rekeningen IV*, blz. 496.

⁴³ Hamaker, *Rekeningen V*, blz. 39, 51, 55, 60, 61, 69 en 74.

⁴⁴ Hamaker, *Rekeningen III*, blz. 47: 'In die palmarum apud Middelburch, jussu domini comitis cuidam, qui praesentavit domino falconem ex parte Arnoldi de Scengen'.

Vanaf 4 juni 1340 werd Thun-l'Évêque, een vesting ten Noorden van Kamerijk, door Philips VI, koning van Frandrijk belegerd. De geallieerde legers van Henegouwen, Vlaanderen, Brabant enz. deden een groot opgezette maar vergeefse poging om het te bevrijden.⁴⁵ Aan deze aanval namen 'Arnoud van Scenghe, Jan van den Nyewenwerwe, Dieric Florenssone, Jan van Scenghe, Willem Colinssone ende Jan Arnoudssone' deel in dienst van de graaf van Holland en Henegouwen. In 1342 kregen zijn voor hun deelname bij elkaar 144 £ uitgekeerd.⁴⁶

In de rekening van de rentmeester Beostenschelde over het jaar 1341 worden Arnoud- en Jan van Schenge genoemd vanwege de ontvangst van 1/5^e deel van de huur van de gors van Mallant waar zij recht op hadden.⁴⁷ Op 23 maart 1342 verbinden verschillende Zeeuwse edelen, w.o. Arnoud van Schenge en Jan van Schenge, zich te onderwerpen aan de uitspraak van de graaf naar aanleiding van gedane doodslagen en bedreven vijandelijkheden,⁴⁸ waarna op 23 juli 1342 de uitspraak volgde.⁴⁹ In de rekening van de rentmeester Beostenschelde over de periode 15 augustus 1342 en 14 september 1343 worden Arnoud- en Jan van Schenge op 1 mei 1343 voor het laatst samen vermeld.⁵⁰

3. *Jan van Schenge*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1331,⁵¹ 1342,⁵² 1343),⁵³ pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1318,⁵⁴ 1331,⁵⁵ 1342,⁵⁶ 1343),⁵⁷ vermeld 1331-1345.

In 1332 ontvangt Jan van Schenge 10 pond terug die hij de graaf heeft afgedragen van de 'grote van den mete' in verband met de 'zoene tusschen die van Holland ende die van Zeeland'.⁵⁸ In de rekening van de rentmeester Beostenschelde over de periode 30 augustus 1344 en 22 mei 1345 komt Jan van Schenge enkele keren voor.⁵⁹

IV-b. *Gillis van Schenge (Gillis, heer Arnoudszoon)*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, zegelt 1299 (afb. 1), overl. voor 1317.

Toelichting

Volgens het *Corpus Sigillorum Neerlandicorum* hangt onderstaand zegel van Gillis, heer Arnoudszoon, aan een oorkonde, gedateerd 4 oktober 1299, aanwezig in het Staatsarchief te Bergen (charters Henegouwen). Het zegel wordt in het CSN toegeschreven aan Gillis van den

⁴⁵ Pieter Gorissen, De Karweien der Brabantsche Kloosterhoeven in de XIVe eeuw, in: *Bulletin de la Commission Royale d'histoire. Académie royale de Belgique. Tome 110* (1945), blz. 14.

⁴⁶ Smit, Rekeningen VII, blz. 378.

⁴⁷ Smit, Rekeningen VII, blz. 189.

⁴⁸ Van Mieris II, blz. 648, d.d. 31-3-1341 = 23-3-1342 (1341, op den Palmen avonde). Toepassing paasstijl.

⁴⁹ Van Mieris II, blz. 659, d.d. 23-7-1342.

⁵⁰ Hamaker, Rekeningen V, blz. 268.

⁵¹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 320 (zie: bijlage 3).

⁵² Smit, Rekeningen VII, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (zie: bijlage 5).

⁵³ Smit, Rekeningen VII, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (zie: bijlage 6).

⁵⁴ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

⁵⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 452-453 (zie: bijlage 4).

⁵⁶ Smit, Rekeningen VII, blz. 314 (zie: bijlage 7).

⁵⁷ Smit, Rekeningen VII, blz. 332 (zie: bijlage 8).

⁵⁸ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 496.

⁵⁹ Hamaker, Rekeningen V, blz. 333, 334 en 338.

Poele.⁶⁰ Dit kan niet juist zijn omdat hij zegelt met een ander zegel. De betreffende oorkonde is niet te vinden in het Oorkondenboek Holland en Zeeland.

Afb. 1. Het zegel van Gilles van Schenge (1299).⁶¹
(*Corpus Sigillorum Neerlandicorum*)

Kind:

1. *Arnoud Gillisz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1331,⁶² 1342,⁶³ 1343),⁶⁴ pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1317,⁶⁵ 1318,⁶⁶ 1331,⁶⁷ 1342,⁶⁸ 1343),⁶⁹ vermeld 1317-1343.

III-d. *Hendrik (van der Goes)*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, overl. voor 14 november 1270.

Kinderen:

1. *Gillis Hendriksz. van den Poele*, volgt IV-c.

IV-c. *Gillis Hendriksz. van den Poele*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, ridder (1290), vermeld 1270, 1290-1296, tr. (...) *van Borsele*,⁷⁰ dr. van Floris van Borsele.

In maart 1290 stellen eenendertig Zeeuwse edelen, w.o. Gilles de Poule, chevalier, Jehans fils mon seigneur Arnoul, chevalier' genoemd, mede optredende namens andere edelen uit Zeeland beoosten Schelde hun grieven tegen graaf Floris V, die lange tijd in strijd met het landrecht

⁶⁰ CSN no. 1128.

⁶¹ Beschrijving: 1. omschrift: *S'GIELIS·F·ARNOVDS
2. kenmerken: rond, ca. - mm, gele was, gaaf.
3. zegelbeeld: een halfroond schild.
4. wapen: tien bollen (4:3:2:1), waaroverheen een schuinstreep.

⁶² Hamaker, Rekeningen IV, blz. 320 (zie: bijlage 3).

⁶³ Smit, Rekeningen VII, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (zie: bijlage 5).

⁶⁴ Smit, Rekeningen VII, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (zie: bijlage 6).

⁶⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 41.

⁶⁶ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

⁶⁷ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 452-453 (zie: bijlage 4).

⁶⁸ Smit, Rekeningen VII, blz. 314 (zie: bijlage 7).

⁶⁹ Smit, Rekeningen VII, blz. 332 (zie: bijlage 8).

⁷⁰ Dek, Van Borsele, blz. 11. Hij vermeldt Gillis van de Poel wel in samenhang met de familie Van Borsele, maar heeft niet de conclusie getrokken dat hij – gezien de namen van zijn kinderen – gehuwd is met een dochter van Floris van Borsele.

heeft gehandeld en weigert op hun klachten in te gaan, in handen van Guido, graaf van Vlaanderen, etc. In een afschrift is de namenlijst uitgebreider en komen voor: ‘me sire Gillies de Poele, Jehan de Scenghe, fil. mongsieur Ernoul dele Goes, Henri fil. Bruise’.⁷¹ Bezegeld door Gillis van den Poele,⁷² Jan van Schenge, zoon van heer Arnoud (zegel ontbreekt). Vervolgens zegt Guido, graaf van Vlaanderen de Zeeuwse edelen toe, zonder hen geen overeenkomst te sluiten met graaf Floris V met betrekking tot Zeeland bewesten Schelde, en belooft ze te steunen, waarin Gillis van den Poele, ridder, en Jan, zoon van heer Arnoud, ridder, wederom worden vermeld.⁷³ Op 2 juni 1290 verklaren de Zeeuwse edelen bewesten Schelde, w.o. Gillis van den Poele, ridder, Jan, heer Arnouts zoon van der Goes, zich te zullen schikken naar de uitspraak van Guide, graaf van Vlaanderen, Jan I, hertog van Brabant, en Robert, graaf van Nevers, in hun geschillen met graaf Floris V.⁷⁴ Hierna volgt de uitspraak op 12 juni 1290, waarbij onder de edelen uit Zuid-Beveland: heer Gillis van den Poele, Jan, zoon van heer Arnoud, worden vermeld.⁷⁵ Op 30 oktober 1290 verzoent graaf Floris V zich met heer Wolfert van Borsele, ridder, waarbij als borgen worden genoemd zijn broer Hendrik Wisse, heer Gillis van den Poele, ridder, en Philips van Wassenaar.⁷⁶ Guido, graaf van Vlaanderen, gelast op 1 augustus 1292 de ontvanger van Vlaanderen zekere sommen gelds jaarlijks ui te keren aan Wolfert van Borsele, Gillis van den Poele en enige andere Zeeuwse edelen als compensatie voor de inkomsten uit hun goederen in Zeeland, die de graaf van Holland vanwege de oorlog met Vlaanderen van hen in beslag heeft genomen.⁷⁷ Op dezelfde dag verklaren o.a. Wolfert van Borsele, Gillis van den Poele, ridder, en Colijn van den Poele, dat zijn de graaf van Vlaanderen tegen de graaf van Holland zullen bijstaan totdat zij in hun bezittingen zijn hersteld.⁷⁸ Bezegeld door Gillis van den Poele (afb. 2).⁷⁹

Afb. 2. Het zegel van Gillis van den Poele, ridder (1292).⁸⁰
(*Corpus Sigillorum Neerlandicorum*)

⁷¹ OHZ IV no. 2451, d.d. maart 1290.

⁷² CSN no. 1127.

⁷³ OHZ IV no. 2452, d.d. maart 1290.

⁷⁴ OHZ IV no. 2482, d.d. 2-6-1290.

⁷⁵ OHZ IV no. 2490, d.d. 12-6-1290.

⁷⁶ OHZ IV no. 2531, d.d. 30-10-1290.

⁷⁷ OHZ V no. 2740, d.d. 1-8-1292.

⁷⁸ OHZ V no. 2741, d.d. 1-8-1292.

⁷⁹ CSN no. 1127.

⁸⁰ Beschrijving: 1. omschrift: +S'EGIDI·DE·POELE·MILITIS
2. kenmerken: rond, ca. - mm, bruine was, gaaf.
3. zegelbeeld: een langwerpige, vroeggotische schild.
4. wapen: tien penningen (4:3:2:1) met in het schildhoofd een barensteel van vijf hangers.

Op 20 maart 1294 verklaart Wolfert van Borsele, ridder, dat hij en zijn mede-uitgewekenen uit Zeeland van Guido, graaf van Vlaanderen, 628 pond, 13 schelling en 4 penning Vlaams zijnde hun renten voor de maanden januari en februari hebben ontvangen. Het bedrag is door heer Gillis van de Poele, ridder, in ontvangst genomen.⁸¹ Graaf Floris V zegt op 26 maart 1296 toe binnen een jaar na de eerstkomende Pinksteren (13 mei) samen met Catharina, vrouwe van Voorne en burggravin van Zeeland, heer Willem van Egmond en Philips van Wassenaar uitspraak te doen inzake de vergoeding van de door de graaf toegebrachte schade aan heer Wolfert van Borsele, en zijn broers heer Raas en heer Jan Mulard, alsmede heer Gillis van den Poele, ridders, en anderen die uit Zeeland waren uitgeweken.⁸² Op 1 mei 1296 beloven Wolfert van Borsele, en zijn broer Raas en Jan, alsmede Gillis van den Poele, ridders, voortaan graaf Floris V trouw te zullen dienen.⁸³

Jan, zoon van heer Gillis van den Poele, Jan, zoon van heer Arnoud van der Goes, en zijn broer Gillis, alsmede Arnoud, zoon van Dirk (van der Goes), stellen zich op 26 september 1299 borg tegenover graaf Jan I en Jan van Avesnes, graaf van Henegouwen, voor de terugkeer, dood of levend, van Gillis van den Poele en diens zoon Hendrik in gevangenschap waarin zij nu verkeren op uiterlijk 24 juni 1300.⁸⁴ Op 11 oktober 1299 belooft Gillis van den Poele, ridder, aan graaf Jan I en Jan van Avesnes, graaf van Henegouwen, op verbeurte van lijf en goed, uiterlijk op 24 juni 1300 zelf in Haarlem in gijzeling terug te keren alsmede zijn zoon Hendrik in Den Haag in gevangenschap te doen terugkeren.⁸⁵

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Gillisz. van den Poele*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, overl. voor 1317.

In de rekening van Jan Hendricksz., rentmeester in Zeeland Bewesterschelde, over de periode 14 juli 1331 tot en met 7 april 1333, wordt onder de post verkochte ambachten het volgende verwantwoord: 'in ser Arnoudskerke: Jan, Heynric Gillis s.s. uten Poele, cochte 52 gemet 25 roeden ambochts int oude ambocht van ser Arnoudskerke. Item int nieuwe ambocht van ser Arnoutskerke, dat es te wetene upt Zant vor Arnemuden ende up Avezand, 16 gemet. Item in Synoudskerke 26½ gemet 50 roeden. Dit coemt in somme, 2 gemet van den neuen ambocht gherekent vor 1 ghemet van den ouden ambocht, 86 gemet 3 quart, die minen here anquamen van Pieter, zinen broeder, tmete omme 22 d. gr., facit en sol. – 127 £ 4 sc. 8 d.'⁸⁶

Kinderen:

1. *Pieter, (Hendrik) heer Gillisz. (van den Poele)*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, pacht tienden te s'-Heer Arendskerke (1318),⁸⁷ overl. voor 1331.

⁸¹ OHZ V no. 2864, d.d. 20-3-1294.

⁸² OHZ V no. 3098, d.d. 26-3-1296.

⁸³ OHZ V no. 3112, d.d. 1-5-1296.

⁸⁴ OHZ V no. 3510, d.d. 26-9-1299.

⁸⁵ OHZ V no. 3514, d.d. 11-10-1299.

⁸⁶ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 473.

⁸⁷ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

2. *Jan, Hendrik heer Gillisz. van den Poele*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1331,⁸⁸ 1342,⁸⁹ 1343),⁹⁰ pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1318,⁹¹ 1331,⁹² 1342,⁹³ 1343),⁹⁴ vermeld 1331-1343.⁹⁵

Op 27 april 1331 verklaren Gillis Jansz., Wisse van den Poel, Colijn van den Poel, Dirk Florisz., en Jan, zoon van Hendrik heer Gillisz., dan Jan Hendriksz., rentmeester Bewesten Schelde, hun 20 pond zwarte Tournois heeft betaald, zijn hun deel van de 'moedzoen' in verband met de dood van heer Wolfert van Borsele.⁹⁶

2. *Floris Gillisz. van den Poele*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1317,⁹⁷ 1318),⁹⁸ vermeld 1317-1322, overl. tussen 22 mei 1322 en 1327, tr. *Sibelien* (...), postuum vermeld 1332.

In een oorkonde van 18 mei 1258 geven Everhard, deken, en het kapittel van Sint Pieter in Utrecht, de tiend in de parochie Geersdijk, die Gillis, zoon van Allard, voor twee schelling Vlaams per jaar van hen in pacht hield, op dezelfde voorwaarde aan diens zoon Pieter. Op de rug van de oorkonde staat: toegekend aan Willem, zoon van Peter, in pacht voor twee 'solodi' Hollands, de andere helft is in bezit van Floris, zoon van heer Gillis van den Poele.⁹⁹

Op 22 mei 1322 doen graaf Willem III en Gerard, heer van Voorne en burggraaf van Zeeland, uitspraak over de twist, die te Bergen op Zoom is ontstaan, met als gevolg de doodslag op Boudijn van den Breyne, waarbij de eisende partij bestaat uit een groot aantal Zeeuwse edelen w.o. 'Florys 'sHeren Gillyssone uit den Poele'.¹⁰⁰ Gerard, heer van Voorne, beleent op 28 juni 1322 Floris, heer Gillisz. van den Poel, met 6 gemet tienden, gelegen te Nisse, Sinoutskerke en 's-Heer Abtskerke, die deze gekocht had van Berwout- en Janne Bettenzoon.¹⁰¹

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Florisz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, overl. voor 31 maart 1328.

⁸⁸ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 320 (zie: bijlage 3).

⁸⁹ Smit, Rekeningen VII, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (zie: bijlage 5).

⁹⁰ Smit, Rekeningen VII, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (zie: bijlage 6).

⁹¹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

⁹² Hamaker, Rekeningen IV, blz. 452-453 (zie: bijlage 4).

⁹³ Smit, Rekeningen VII, blz. 314 (zie: bijlage 7).

⁹⁴ Smit, Rekeningen VII, blz. 332 (zie: bijlage 8).

⁹⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 356. Ontvangst van de bedde in Goes in het ambacht van de Heer van Beaumont 1 oktober 1331: 'In ser Heynrix kindere. Int ghemeene ambocht. Jan, Heynric ser Gillis s.s., 5½ gemet 90 roeden, facit et solvit – 5 d. gr. 19 miten'.

⁹⁶ NA, AGH inv.nr. 304, fol. 121v, mo. 596; resp. inv.nr. 303, fol. 98, no. 579, d.d. 27-4-1331.

⁹⁷ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 41 (zie: bijlage 1).

⁹⁸ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

⁹⁹ OHZ III no. 1185, d.d. 18-5-1258: 'concessimus Willemo filio Petri sub pacto duorum solidorum Hollandensium, aliam dimidietatem possidet Florentius domini Egidii de Pole'.

¹⁰⁰ Van Mieris II, blz. 291, d.d. 22-5-1322.

¹⁰¹ Kort, Van Voorne, blz. 128 (regist 268), d.d. 1322; Kort, Leenkamer Voorne-1 (1977), blz. 431 (leen 138).

2. *Dirk Florisz. van den Poele*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1331,¹⁰² 1342,¹⁰³ 1343),¹⁰⁴ pacht tienden in 's-Heer Arendskerke (1331,¹⁰⁵ 1342,¹⁰⁶ 1343),¹⁰⁷ pacht tienden in Coninchem (1332),¹⁰⁸ vermeld 1331-1365, overl. na 11 mei 1365, tr. *Maria van Stapele*, vermeld 1333, dr. van Godfried van Stapele.

Gerard, heer van Voorne, beleent op 6 april 1327 Dirk Florisz. van den Poel met 6 gemet tienden.¹⁰⁹ Graaf Willem III verkoopt op 31 maart 1328 aan Dirk, zoon van Floris heer Gillisz. uit de Poel, 6½ gemet en 61½ roeden ambacht, gelegen in het oude ambacht van 's-Heer Arendskerke, alsmede 16½ gemet, gelegen in het nieuwe ambacht, te weten op Arnemuiden Zand en Ovezande, voor 22 penningen groten per gemet, maar die in het nieuwe ambacht voor helft van de prijs, die hem zijn aangekomen van Hendrik Florisz., zijn broer.¹¹⁰

Gerard, heer van Voorne beleent op 16 maart 1329 Dirk Florisz. van den Poel met het goed dat heer Jan van de Maalstede, ridder, had gehad.¹¹¹ Op 27 april 1331 verklaren Gillis Jansz., Wisse van den Poel, Colijn van den Poel, Dirk Florisz., en Jan, zoon van Hendrik heer Gillisz., dan Jan Hendriksz., rentmeester Bewesten Schelde, hun 20 pond zwarte Tournois heeft betaald, zijn hun deel van de 'moedzoen' in verband met de dood van heer Wolfert van Borsele.¹¹²

Graaf Willem III verpacht op 8 april 1333 aan jonkvrouw Maria, dochter van Godfried van Stapel, de circa 25 gemet tienden te 's-Heer Arendskerke, die zij van haar echtgenoot Dirk Florisz. van 's-Heer Arendskerke als lijftocht had gekregen, welke tiende deze daartoe aan de graaf had opgedragen.¹¹³ Op 14 juli 1341 wordt hij bevestigd in zijn lenen, leenroerig aan van Voorne. Op 11 mei 1365 droeg hij deze lenen over aan Pieter Willemsz.¹¹⁴

Op 23 maart 1342 verbinden verscheidene Zeeuwse edelen zich te onderwerpen aan de uitspraak van de graaf wegens bedreven doodslagen en vijandelijkheden, w.o. genoemd Dirk Florisz.,¹¹⁵ waarna op 23 juli 1342 de uitspraak volgde.¹¹⁶

3. *Jan Gillisz. van den Poele*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, overl. voor 1318.

¹⁰² Hamaker, Rekeningen IV, blz. 320 (zie: bijlage 3).

¹⁰³ Smit, Rekeningen VII, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (zie: bijlage 5).

¹⁰⁴ Smit, Rekeningen VII, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (zie: bijlage 6).

¹⁰⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 452-453 (zie: bijlage 4).

¹⁰⁶ Smit, Rekeningen VII, blz. 314 (zie: bijlage 7).

¹⁰⁷ Smit, Rekeningen VII, blz. 332 (zie: bijlage 8).

¹⁰⁸ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 468. Ontvangst van tienverpachting 1332: 'Dieric Florens s. van 3½ gemet tienden in Coninchem, die van joncfrou Sibelen, ziere moeder, verstorven waren, tmete 20 sc., facit et solvit – 3 pond 10 sc.

¹⁰⁹ Kort, Van Voorne, blz. 128 (regist 269), d.d. 1327; Kort, Leenkamer Voorne-1 (1977), blz. 431 (leen 138).

¹¹⁰ NA, AGH inv.nr. 304, fol. 104, no. 499; resp. inv.nr. 303, fol. 82v, no. 476, d.d. 31-3-1328.

¹¹¹ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 185, d.d. 16-3-1329 (1329, Feria quinta post Invocavit); Kort, Van Voorne, blz. 128 (regist 270), d.d. 1329; Kort, Leenkamer Voorne-1 (1977), blz. 431 (leen 135C). Dit leen is verenigd met het overige leengoed (leen 138).

¹¹² NA, AGH inv.nr. 304, fol. 121v, mo. 596; resp. inv.nr. 303, fol. 98, no. 579, d.d. 27-4-1331.

¹¹³ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 212, d.d. 6-4-1333 (1333, donderdag na Paschen); NA, AGH inv.nr. 304, fol. 125v, no. 626, resp. inv.nr. 303, fol. 101, no. 608, d.d. 8-4-1333.

¹¹⁴ Kort, Leenkamer Voorne-1 (1977), blz. 431 (leen 138).

¹¹⁵ Van Mieris II, blz. 648, d.d. 31-3-1341 = 23-3-1342 (1341, op den Palmen avonde). Toepassing Paasstijl.

¹¹⁶ Van Mieris II, blz. 659, d.d. 23-7-1342.

Kinderen:

1. *Gillis Jansz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, vermeld 1331, overl. 1331.

Op 27 april 1331 verklaren Gillis Jansz., Wisse van den Poel, Colijn van den Poel, Dirk Florisz., en Jan, zoon van Hendrik heer Gillisz., dan Jan Hendriksz., rentmeester Bewesten Schelde, hun 20 pond zwarte Tournois heeft betaald, zijn hun deel van de 'moedzoen' in verband met de dood van heer Wolfert van Borsele.¹¹⁷

Kind:

1. *Jan, Gillis Jansz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1331,¹¹⁸ 1342,¹¹⁹ 1343),¹²⁰ pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1331,¹²¹ 1342,¹²² 1343),¹²³ vermeld 1331-1343.
2. *Claes Jansz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, pacht tienden te s'-Heer Arendskerke (1318).¹²⁴
3. *Wolfert Jansz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, pacht tienden te 's-Heer Arendkerk (1318).¹²⁵
4. *Durf, Jan Gillisdr.*, ambachtswrouw in 's-Heer Arendskerke (1331,¹²⁶ 1342,¹²⁷ 1343),¹²⁸ vermeld 1318-1343.

In 1318 kocht jonkvrouw Durf, Jan Gillisdr., 8 gemet tienden in 'den grond', die Jan Claesz. verzuimde, gelegen in Sabbinge, elk gemet voor 25 sc. gr., totaal 10 pond gr.¹²⁹

4. *Margaretha Gillisdr. van den Poele*, pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1318),¹³⁰ tr. *Wisse Hendriksz.*, vermeld in de bedde van 1308,¹³¹ draagt bij aan de 'herevaert' te Heusden 1317,¹³² vermeld 1308-1317, overl. voor 27 april 1331.

Op 27 april 1331 verklaren Gillis Jansz., Wisse van den Poel, Colijn van den Poel, Dirk Florisz., en Jan, zoon van Hendrik heer Gillisz., dan Jan Hendriksz., rentmeester Bewesten Schelde, hun 20 pond zwarte Tournois heeft betaald, zijn hun deel van de 'moedzoen' in verband met de dood van heer Wolfert van Borsele.¹³³

¹¹⁷ NA, AGH inv.nr. 304, fol. 121v, mo. 596; resp. inv.nr. 303, fol. 98, no. 579, d.d. 27-4-1331.

¹¹⁸ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 320 (zie: bijlage 3).

¹¹⁹ Smit, Rekeningen VII, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (zie: bijlage 5).

¹²⁰ Smit, Rekeningen VII, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (zie: bijlage 6).

¹²¹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 452-453 (zie: bijlage 4).

¹²² Smit, Rekeningen VII, blz. 314 (zie: bijlage 7).

¹²³ Smit, Rekeningen VII, blz. 332 (zie: bijlage 8).

¹²⁴ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

¹²⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

¹²⁶ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 320 (zie: bijlage 3). Haar ambachtspartie was van Wolfert Jansz.

¹²⁷ Smit, Rekeningen VII, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (zie: bijlage 5).

¹²⁸ Smit, Rekeningen VII, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (zie: bijlage 6).

¹²⁹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 118.

¹³⁰ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

¹³¹ Zondervan, Grafelijke bedde, blz. 52.

¹³² Hamaker, Rekeningen IV, blz. 46.

¹³³ NA, AGH inv.nr. 304, fol. 121v, mo. 596; resp. inv.nr. 303, fol. 98, no. 579, d.d. 27-4-1331.

Uit dit huwelijk:

1. *Badeloch Wissendr. van de Poele (uten Poel)*, vermeld 1327, tr. (lijftocht 25 april 1327) *Nicolaas (Claes) van Cats Hendricksz.*,¹³⁴ knaap (1319), vermeld 1310-1333, overl. tussen 1333 en 24 oktober 1334, zn. Hendrik van Cats.

Graaf Willem II bevestigt op 25 april 1327 de schenking door Nicolaas Hendriksz. van Cats aan diens echtgenote, jonkvrouw Badeloch Wissendr. van den Poel, van een lijftocht bestaande uit 16 gemet tienden in het ambacht Cats, voor welk goed zij hem jaarlijks een pachtsom van 6 penning Hollands zal betalen.¹³⁵

2. *Wisse Wissensz. van den Poele (uten Poel)*, ambachtsheer in het Nordambacht van Kloetinge (1331,¹³⁶ 1332),¹³⁷ in ‘ser Heynrix kindere’ (1331,¹³⁸ 1332),¹³⁹ in ‘ser Abbenkerke’ (1331,¹⁴⁰ 1332),¹⁴¹ in Sabbinge (1331),¹⁴² vermeld in de bede van 1308,¹⁴³ in de ‘moedsoen’ 1331, pacht tienden in ‘Ser-Heynrickindere’ ambacht (1333),¹⁴⁴ vermeld 1308-1333.

3. *Colijn Wissensz. van den Poele (uten Poel)*, ambachtsheer in het Nordambacht van Kloetinge (1331,¹⁴⁵ 1332),¹⁴⁶ in ‘ser Heynrix kindere’ (1331,¹⁴⁷ 1332),¹⁴⁸ in ‘ser Abbenkerke’ (1331,¹⁴⁹ 1332),¹⁵⁰ in Sabbinge (1331),¹⁵¹ vermeld in de bede van 1308,¹⁵² in de ‘moedsoen’ 1331, pacht tienden in ‘Ser-Heynrickindere’ ambacht (1333),¹⁵³ vermeld 1308-1333.

III-c. *Vrouwe Rose (van der Goes)*, vermeld 1270.

Kinderen:

1. *Hendrik ver Rozenz.*, vermeld 1270.
2. *Arnoud ver Rozenz.*, vermeld 1299.

Jan van Baarsdorp, Arnoud ver Rozenz., Hendrik Brusenz., Jan Willemsz. van der Maalstede, en Nicolaas Woutersz. van Grijskerk, stellen zich op 26 september 1299 borg tegenover Jan I, graaf van Holland, en Jan van Avesnes, graaf van Henegouwen,

¹³⁴ B. de Keijzer, *Van Cats* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹³⁵ NA, AGH inv.nr. 304, fol. 98, no. 471, resp. inv.nr. 303, fol. 77, no. 447, d.d. 25-4-1327.

¹³⁶ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 315: ‘Wisse ende Colin, Wissen kinderen uten Poele’, 144 gemet 50 roeden’.

¹³⁷ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 406: ‘Wisse ende Colin, Wissen kindere uten Poele, 144 gemet 50 roeden’.

¹³⁸ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 317: ‘Wisse ende Colin, Wissen kindere uten Poele, 262 gemet’.

¹³⁹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 408: ‘Wisse ende Colijn, Wissen kinderen uten Poele, 262 gemet’.

¹⁴⁰ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 318: ‘Wisse ende Colin, kindere uten Poele, 213 gemet’.

¹⁴¹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 409: ‘Wisse ende Clijn, Wissen kindere uten Poele, 213 gemet’.

¹⁴² Hamaker, Rekeningen IV, blz. 349: ‘Wisse ende Colin, Wissen kinder uten Poele, 250 gemet’.

¹⁴³ Zondervan, Grafelijke bede, blz. 53.

¹⁴⁴ Smit, Rekeningen VII, blz. 174: ‘Wisse ende Colin, Wissen kindere uten Poele, 11 gemet tienden’.

¹⁴⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 315: ‘Wisse ende Colin, Wissen kinderen uten Poele’, 144 gemet 50 roeden’.

¹⁴⁶ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 406: ‘Wisse ende Colin, Wissen kindere uten Poele, 144 gemet 50 roeden’.

¹⁴⁷ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 317: ‘Wisse ende Colin, Wissen kindere uten Poele, 262 gemet’.

¹⁴⁸ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 408: ‘Wisse ende Colijn, Wissen kinderen uten Poele, 262 gemet’.

¹⁴⁹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 318: ‘Wisse ende Colin, kindere uten Poele, 213 gemet’.

¹⁵⁰ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 409: ‘Wisse ende Clijn, Wissen kindere uten Poele, 213 gemet’.

¹⁵¹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 349: ‘Wisse ende Colin, Wissen kinder uten Poele, 250 gemet’.

¹⁵² Zondervan, Grafelijke bede, blz. 54.

¹⁵³ Smit, Rekeningen VII, blz. 174: ‘Wisse ende Colin, Wissen kindere uten Poele, 11 gemet tienden’.

voor de terugkeer, dood of levend, van heer Hendrik van Zoutelande, ridder, die in de gevangenschap verkeert, uiterlijk op 24 juni 1300.¹⁵⁴

III-c. *Dirk van der Goes*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, vermeld 1270, tr. *N.N.*

Op 14 november 1270 treedt hij op mede namen zijn familie in de *Oervede* oorkonden.¹⁵⁵ Aan de oorkonde hangt zijn zegel (afb. 4).¹⁵⁶

Afb. 4. Het zegel van Dirk van der Goes, knaap (1270).¹⁵⁷
(*Corpus Sigillorum Neerlandicorum*)

Kind:

1. *Dirk (Dirksz.)*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke, overl. voor 1299.

Kinderen:

1. *Arnoud Dirksz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1331)¹⁵⁸ vermeld 1299-1331, pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1318,¹⁵⁹ 1331),¹⁶⁰ vermeld 1318-1331, overl. tussen 1331 en 1342.

Jan, zoon van heer Gillis van den Poele, Jan, zoon van heer Arnoud van der Goes, en zijn broer Gillis, alsmede Arnoud, zoon van Dirk (van der Goes), stellen zich op 26 september 1299 borg tegenover graaf Jan I en Jan van Avesnes, graaf van Henegouwen, voor de terugkeer, dood of levend, van Gillis van den Poele en diens zoon Hendrik in gevangenschap waarin zij nu verkeren op uiterlijk 24 juni 1300.¹⁶¹

Kind:

¹⁵⁴ OHZ V no. 3509, d.d. 26-9-1299.

¹⁵⁵ OHZ III no. 1537, 1538 en 1539, d.d. 14-11-1270.

¹⁵⁶ CSN no. 873, d.d. 14-11-1270.

¹⁵⁷ Beschrijving: 1. omschrift: +S·TEODERICI·DE·GOVS·:

2. kenmerken: rond, ca. - mm, bruine was, beschadigd.

3. zegelbeeld: een halfroond schild.

4. wapen: tien bollen (4:3:2:1).

¹⁵⁸ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 320 (zie: bijlage 3).

¹⁵⁹ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

¹⁶⁰ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 452-453 (zie: bijlage 4).

¹⁶¹ OHZ V no. 3510, d.d. 26-9-1299.

1. *Jan Arnoudsz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1342,¹⁶² 1343),¹⁶³ pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1342,¹⁶⁴ 1343),¹⁶⁵ vermeld 1342-1343.

2. *Daniel Dirksz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1331),¹⁶⁶ pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1318,¹⁶⁷ 1331),¹⁶⁸ vermeld 1318-1331, overl. tussen 1331 en 1342.

Kind:

1. *Dirk Danielsz.*, ambachtsheer in 's-Heer Arendskerke (1342,¹⁶⁹ 1343),¹⁷⁰ pacht tienden te 's-Heer Arendskerke (1342,¹⁷¹ 1343),¹⁷² vermeld 1342-1343.

¹⁶² Smit, Rekeningen VII, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (zie: bijlage 5).

¹⁶³ Smit, Rekeningen VII, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (zie: bijlage 6).

¹⁶⁴ Smit, Rekeningen VII, blz. 314 (zie: bijlage 7).

¹⁶⁵ Smit, Rekeningen VII, blz. 332 (zie: bijlage 8).

¹⁶⁶ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 320 (zie: bijlage 3).

¹⁶⁷ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79 (zie: bijlage 2).

¹⁶⁸ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 452-453 (zie: bijlage 4).

¹⁶⁹ Smit, Rekeningen VII, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (zie: bijlage 5).

¹⁷⁰ Smit, Rekeningen VII, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (zie: bijlage 6).

¹⁷¹ Smit, Rekeningen VII, blz. 314 (zie: bijlage 7).

¹⁷² Smit, Rekeningen VII, blz. 332 (zie: bijlage 8).

Bijlagen

In de Zeeuwse rentmeesterrekeningen is de landoppervlakte ingekort tot ‘m.’. Hiermee wordt bedoeld de gebruikelijke landmaat in Zeeland en het zuiden van Zuid-Holland namelijk een ‘gemet’ dat 300 vierkante roeden (ingekort tot ‘r’) omvat en gelijk is aan een halve gemet.

I. Rekening van Vrederic, rentmeester van al Zeeland, lopende van 23 maart 1318 tot en met 30 april 1319.

1. Achterstal 1317:¹⁷³

In sheren Arnoudskerc

- [1] Florens sheren Gillis sone ende sijns broeders kinder van 45 gemet, solvit – 53 sc.
- [2] Arnoud Gillis s. van 35 gemet, solvit – 40 sc. 10 d.
- [3] Arnoud van Schenghen van 35 gemet, solvit – 40 sc. 10 d.
- [4] Hughe Wrede ende zine broedere van 20 gemet, solvit – 23 sc. 4. d.
- [5] Bruisch kinder van 20 gemet, solvit – 23 sc. 4 d.

2. Ontvangst 1318:¹⁷⁴

In Zuitbeveland van den zelven tiendenpachte.

In ser Arnoutskerke:

- [1] Florens, sheren Gillis zone, de 10 gemet 125 roeden dec. in ser Arnoudskerke et in Arnemuden, et de 1 gemet 200 roeden dec. in Avesand, solvit – 2 sc. 10 d.
- [2] Clais Jans s. de tantis dec. in eisdem locis jacentibus, solvit – 2 sc. 10 d.
- [3] Wulfard Jans s. de tantis dec. in eisdem locis, solvit Arnoldus de Scenghe – 34 d.
- [4] Arnoud Dierix s. de tantis dec. in eisdem locis, solvit – 34 d.
- [5] Daniel Dierix s. de tantis dec. in eidem locis, solvit – 34 d.
- [6] Arnoud Gillis s. de 18 gemet dec. in Arntskerke ende Arnemuden et de 8 gemet in Avesand, solvit – 4 sc. 6 d.
- [7] Margreta uxor Wisse Henrix s. de 12½ gemet in ser Harnoudskerke, solvit – 2 sc. ½ d.
- [8] Pieter (Henrix) ser Gillis s. s. van 5 gemet 62 roeden tiende in Arntskerke et de 1½ gemet 100 roeden Avesand, solvit – 17 d.
- [9] Jan Henrix s., frater suus, de tantis dec. in eisdem locis, solvit – 17 d.
- [10] Hughe Wrede de dec. suis in Arntskerke ende Arnemude et in Avesand, solvit – 16 d.
- [11] Willem Colijns s. de tantis dec. in eidem locis, solvit – 16d.
- [12] Pieter Colijns s., frater suus, de tantis dec. in eisdem locis, solvit – 16 d.
- [13] Pieter Bruus de dec. in Arntskerke ende Arnemuden ende Avesand, solvit – 2 sc.
- [14] Jan Bruus s., frater suus, de tantis dec. in eisdem locis jacentibus, solvit – 2 sc.
- [15] Arnoud van Scenge de 9 gemet dec. in Arntskerke et 1½ gemet in Avesand, (solvit) – 27 d.
- [16] Jan, frater suus, de tantis dec. in eisdem locis, solvit – 27 d.

II. Rekening van Jan Heynrics zoon, rentmeester van Zeeland Bewesterschelde, lopende van 14 juli 1331 tot en met 7 april 1333.

3. Ontvangst 1331:¹⁷⁵

Item in Zwtbeveland ontfaen van den zelven groten van den mete.

¹⁷³ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 41.

¹⁷⁴ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 78-79.

¹⁷⁵ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 320.

In ser Arnoudskerck:

- [1] Arnoud van Scenghen 125 gemet,
- [2] Jan van Scenghen 125 gemet,
Summa 250 gemet.
- [3] Arnoud Gillis s. 250 gemet.
Des bewijst hi op gheestelic land 4 gemet, up vrij land 41 gemet. Et sic debit 205 gemet,
facit et solvit – 17 sc. 1 d. gr.
- [4] Arnoud Dierix s. 187½ gemet.
Des bewijst hi up vrij land 66 gemet. Et sic debit 121½ gemet, facit et solvit – 10 sc. 1½
d. gr.
- [5] Daniel Dierix s. 125 gemet.
Des bewijst hi up gheestelic land 5 gemet ende up vrij land 5 gemet 1 quart. Et sic deb.
114 gemet 3 quart, facit en solvit – 9 sc. 6 d. gr. 18 miten.
- [6] Dieric Florens s. 135 gemet 125 roeden,
- [7] Jan, Gillis Jans s.s. 104 gemet 50 roeden,
- [8] Jan, Heynric ser Gillis s. s. 104 gemet 50 roeden.
Summa 343 gemet 3 quart. Des bewisen zi up gheestelic land 5 gemet 200 roeden ende
up vrij land 2 gemet 100 roeden. Ende sic debit 335 gemet 3 quart, facit en solvit – 27
sc. 11 d. gr. 18 miten.
- [9] Joncfrou Durf die Wulfard Jans s. waren 31 gemet.
Des bewijst zo up gheestelic land 3½ gemet 50 roeden. Ende sic debit 27 gemet 100
roeden, facit et solvit – 27 d. gr. 1 ster.
- [10] Colin, Hughe Wreeden s. 130 gemet 62½ roeden,
- [11] Willem Colins s. 52 gemet 25 roeden,
- [12] Jan Bruuchs s. 78 gemet ½ quart,
- [13] Pieter Colin s. 52 gemet 25 roeden.
Summa 312½ gemet. Des bewisen zi up gheestelic land 20 gemet 3 quart, up vrij land 57
gemet 55 roeden, up onvrij land 4 gemet 200 roeden. Et sic debit 230 gemet praeter 30
roeden, solvit – 19 sc. 1 d. 22 miten.

4. Ontvangst 1331.¹⁷⁶

Item in Z uutbeveland ontfaen van den zelven tiende pachte.

In den eersten in ser Aernoudskerck:

- [1] Diederic Florens s. van 20 gemet tienden 50 roeden in ser Aernoudskercke. Item upt
Zant vor Arnemuden 2 gemet 3 quart. Item up Avezand 1 gemet 200 roeden. Dit comt in
die somme 24 ½ gemet 25 roeden, de quibus debit et solvit – 4 sc. 10½ d.
- [2] Jan, Gillis Jans s.s. van 7 gemet 200 roeden tienden in ser Aernoudskerck. Item upt Zand
voe Arnemuden 2 gemet 3 quart. Item up Avezand 1 gemet 200 roeden. Dit comt in
somme 12 gemet 25 roeden, de quibus debit et solvit – 2 sc. 10 d.
- [3] Jan, Heynric ser Gillis s. s., van 10 gemet 125 roeden tienden in ser Arnoudskercke ende
uot Zand vore Arnemuden. Item op Avesand 1 gemet 200 roeden. Dit comt in somme 12
gemet 25 roeden, de quibus debit en solvit – 5 sc. 1 d.
- [4] Aernoud van Scenghe van 20 gemet 125 roeden tienden in ser Aernoudskerke ende up
Zand vore Arnemuden. Item up Avenzand 3 gemet 50 roeden. Dit comt in somme 23½
gemet 25 roeden, de quibus debit et solvit – 5 sc. 1 d.
- [5] Jan van Scenghe van 10 gemet tienden in ser Aernoudskercke ende upt Zand vor
Arnemuden. Item up Avenzand 11 gemet. Dit comt in somme 11½ gemet, de quibus
debit et solvit – 27 d.

¹⁷⁶ Hamaker, Rekeningen IV, blz. 452-453.

- [6] Aernoud Diederix s. van 7 gemet 200 roeden in ser Arnoudskercke. Item upt Zand vor Arnemuden 2 gemet 3 quart. Item up Avezand 1 gemet 200 roeden. Dit comt in somme 11½ gemet 25 roeden, de quibus debit et solvit – 2 sc. 10 d.
- [7] Daniel Diederix s. de tantis decimis in eisdem locis, solvit – 2 sc. 10 d.
- [8] Aernoud Gillis s. van 18 gemet tienden in ser Arnoudskercke ende upt Zand vore Arnemuden. Item up Avenzand 3 gemet. Summa 21 gemet, de quibus debit et solvit – 4 sc. 6 d.
- [9] Colin, Hughe Wreeden s. van 24 gemet tienden in ser Arnoudskercke. Item upt Zand vore Arnemuden 2 gemet 100 roeden. Item up Avenzand 1 gemet 100 roeden. Dit comt in somme 27 gemet 200 roeden, de quibus debit et solvit – 5 sc. 5½ d.
- [10] Willem Colijns s. van 3½ gemet 100 roeden tienden in ser Arnoudskercke. Item upt Zand vor Arnemuden 1 gemet 50 roeden. Item up Avenzand 200 roeden. Summa 5 gemet 200 roeden, de quibus debit et solvit – 16 d.
- [11] Pieter Colijns s. van 1 gemet 50 roeden tienden upt Zand vor Arnemuden ende van 200 roeden tien up Avenzand, solvit – 7 d.
- [12] Jan Bruuschs s. van 7 gemet 200 roeden tienden in ser Arnoudskercke. Item upt Zande vor Arnemuden 2 gemet 100 roeden ende up Avenzand 1 gemet 100 roeden. Summa 11 gemet 100 roeden, de quibus debit et solvit – 2 sc. 8 d.

III. Rekening van Heinrijc Poppenz., rentmeester van Zeeland Bewesterschelde, lopende van september 1342 tot en met september 1343.

5. Ontvangst 1342:¹⁷⁷

's-Gravenbede bi der breede van den ambocht.

In Ser-Arnoudskerke:

- [1] Arnoud van Scenghe 125 gemet; inde solvit – 23 s. 4 d. soc.
- [2] Jan van Scenghe 125 gemet, facit et solvit – 31 s. 3 d. soc.
- [3] Arnoud Gillissone 250 gemet, facit et solvit – 3 £ 2 s. 6 d. soc.
- [4] Jan Arnoudssone 187½ gemet, facit et solvit – 46 s. 10½ d. soc.
- [5] Dieric Danyelssone 125 gemet 100 roeden, facit et solvit – 31 s. 3 d. soc.
- [6] Dieric Florenssone 135 gemet 125 roeden, inde solvit – 20 s. 10 d. soc. 6 mitten
- [7] Jan Heynrix ser Gillissons sone 104 gemet 50 roeden, facit et solvit – 26 s. 1 ob. soc.
- [8] Jan Gillis Janssons sone 104 gemet 50 roeden, facit et solvit – 25 s. 1 ob. soc.
- [9] Joncfrou Durf 31 gemet, facit et solvit – 7 s. 9 d. soc.
- [10] Colin Hughe Wreedenone 130 gemet 62½ roeden, facit et solvit 32 s. 6 d. soc. 15 miten
- [11] Pieter Colinssone 130 gemet 62½ roeden, facit et solvit – 32 s 6 d. soc. 15 miten
- [12] Willem Colinssone 52 gemet 25 roeden, facit et solvit – 13 s. soc. 6 miten

6. Ontvangst 1343:¹⁷⁸

Item 's-Gravenbede vorseyt.

In Ser-Arnoudskerke:

- [1] Arnoud van Scenghe 125 gemet, facit et solvit – 31 s. 3 d. soc.
- [2] Jan van Scenghe 125 gemet, facit et solvit – 31 s. 3 d. soc.
- [3] Arnoud Gillissone 250 gemet, facit et solvit – 3 £ 2 s. 6 d. soc.
- [4] Jan Arnoudssone 187½ gemet, facit et solvit – 46 s. 10½ d. soc.
- [5] Dieric Danyelssone 125 gemet 100 roeden, facit et solvit – 31 s. 3 d. soc.
- [6] Dieric Florenssone 135 gemet 125 roeden, inde solvit – 33 s. 10 d. soc. 6 miten

¹⁷⁷ Smit, Rekeningen VII, blz. 241, d.d. 1-10-1342 (1342, te Bamisse).

¹⁷⁸ Smit, Rekeningen VII, blz. 300, d.d. 8-4-1343 (1342, te Vastenavonde). Toepassing Paasstijl.

- [7] Jan Heynrix ser Gillissons sone 104 gemet 50 roeden, facit et solvit – 26 s. 1 ob. soc.
- [8] Jan Gillis Janssons sone 104 gemet 50 roeden, facit et solvit – 26 s. 1 ob. soc.
- [9] Joncfrou Durf 31 gemet, facit et solvit – 7 s. 9 d. soc.
- [10] Colin Hughe Wreedensone 130 gemet 62½ roeden, facit et solvit 32 s. 6 d. soc. 15 miten
- [11] Pieter Colinssone 130 gemet 62½ roeden, facit et solvit – 32 s 6 d. soc. 15 miten
- [12] Willem Colinssone 52 gemet 25 roeden, facit et solvit – 13 s. soc. 6 miten

7. Ontvangst 1342:¹⁷⁹

Ontfaen van denzelven tiendepachte.

In den eersten in Ser-Arnoudskerke:

- [1] Diederick Florensone van 24½ gemet 25 roeden tienden in Ser-Aernoudskerke, up ‘t zand vor Arnemuden en up Avezand, solvit – 4 sc. 10½ d.
Item idem van 3½ gemet tienden in Coninchem, solvit – 10 d.
- [2] Jan, Gillis Janssons sone van 12 gemet 25 tienden in Ser-Arnoudskerke, up ‘t zand vor Arnemuden ende up Avezand, solvit – 2 sc. 10 d.
- [3] Jan, Heynric ser Gillissoons sone de tantis decimis in eisdem locis, solvit – 2 sc. 10 d.
- [4] Arnoud van Scenghe van 23½ gemet 25 roeden tienden in dictis locis, solvit – 5 sc. 1 d.
- [5] Jan van Scenghe van 11½ gemet tienden in dictis locis, solvit – 27 d.
- [6] Arnoud Gillissone van 21 gemet tienden in dictis locis, solvit – 4 sc. 6 d.
- [7] Jan Arnoudssone van 11½ gemet 25 roeden tienden in dictis locis, solvit – 2 s. 10 d.
- [8] Dieric Danielssone de tantis decimis in eisdem locis, solvit – 2 s. 10 d.
- [9] Colin, Hughe Wreedensone van 27 gemet 200 roeden tienden in eisdem locis, solvit – 5 sc. 5½ d.
- [10] Pieter Colinssone van 13 gemet 50 roeden tienden in dictis locis, solvit – 3 s. 3 d.
- [11] Willem Colinssone van 5 gemet 200 roeden tienden in eisdem locis, solvit – 16 d.

8. Ontvangst 1343:¹⁸⁰

Ontfaen van denzelven tiendepachte.

In den eersten in Ser-Arnoudskerke:

- [1] Diederick Florensone van 24½ gemet 25 roeden tienden in Ser-Aernoudskerke, up ‘t zand vor Arnemuden en up Avezand, solvit – 4 sc. 10½ d.
Item idem van 3½ gemet tienden in Coninchem, solvit – 10 d.
- [2] Jan, Gillis Janssons sone van 12 gemet 25 tienden in Ser-Arnoudskerke, up ‘t zand vor Arnemuden ende up Avezand, solvit – 2 sc. 10 d.
- [3] Jan, Heynric ser Gillissoons sone de tantis decimis in eisdem locis, solvit – 2 sc. 10 d.
- [4] Arnoud van Scenghe van 23½ gemet 25 roeden tienden in dictis locis, solvit – 5 sc. 1 d.
- [5] Jan van Scenghe van 11½ gemet tienden in dictis locis, solvit – 27 d.
- [6] Arnoud Gillissone van 21 gemet tienden in dictis locis, solvit – 4 sc. 6 d.
- [7] Jan Arnoudssone van 11½ gemet 25 roeden tienden in dictis locis, solvit – 2 s. 10 d.
- [8] Dieric Danielssone de tantis decimis in eisdem locis, solvit – 2 s. 10 d.
- [9] Arnoud Gillissone van 21 gemet tienden in eisdem locis, solvit – 4 s. 6 d.
- [10] Colin, Hughe Wreedensone van 27 gemet 200 roeden tienden in eisdem locis, solvit – 5 sc. 5½ d.
- [11] Pieter Colinssone van 13 gemet 50 roeden tienden in dictis locis, solvit – 3 s. 3 d.
- [12] Willem Colinssone van 5 gemet 200 roeden tienden in eisdem locis, solvit – 16 d.

¹⁷⁹ Smit, Rekeningen VII, blz. 314.

¹⁸⁰ Smit, Rekeningen VII, blz. 332.

Verwijzingen naar gedrukte bronnen en literatuur

Corpus Sigillorum Neerlandicorum. *De Nederlandsche zegels tot 1300* ('s-Gravenhage, 1937-1940). [CSN]

A.W.E. Dek, *Genealogie der Heren van Borselen* (Zaltbommel, 1979). [Borsele]

C. Dekker en J.G. Kruisheer, *Het Victorinnenklooster Jeruzalem te Biezellinge, 1246-begin 17^e eeuw, met regestenlijst* (Odiijk/Maarssen, 1973). [Victorinnenklooster]

C. Dekker, *Een schamele landstede. Geschiedenis van Goes tot aan de Satisfactie in 1577* (Goes, 2002). [Goes]

H.G. Hamaker, *De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis.*

Deel I (Utrecht, 1875). [Rekeningen I]

Deel II (Utrecht, 1876). [Rekeningen II]

Deel III (Utrecht, 1878). [Rekeningen III]

H.G. Hamaker, *De rekeningen der grafelijkheid van Zeeland onder het Henegouwsche huis.*

Deel I (Utrecht, 1879). [Rekeningen IV]

Deel II (Utrecht, 1880). [Rekeningen V]

A.C.F. Koch (ed), *Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299*. [OHZ]

Deel I: eind van de 7^e eeuw tot 1222 ('s-Gravenhage, 1970).

Deel II: 1222 tot 1256 (Assen/Maastricht, 1986).

Deel III: 1256 tot 1278 (Assen/Maastricht, 1992).

Deel IV: 1278 tot 1291 (Assen, 1997).

Deel V: 1291 tot 1299 (Den Haag, 2005).

J.C. Kort, *Het archief van de Heren van Voorne, Burggraven van Zeeland, 1272-1371* ('s-Gravenhage, 1972). [Van Voorne]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Voorne, 1199-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 32 (1977). [Leenkamer Voorne-1]

Frans van Mieris, *Groot Charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland, beginnende Met de eerste en oudste Brieven van die Landstreeken, en eindigende met den dood van onze Gravinne, Vrouwe Jacoba van Beyere, in 4 delen* (Leyden, 1753-1756). [Van Mieris]

P.L. Muller, *Regesta Hannonensia. Lijst van Oorkonden betreffende Holland en Zeeland, 1299-1345, die in het charterboek van Van Mieris ontbreken* ('s-Gravenhage, 1882). [Regesta Hannonensia]

Michel Pastoureau et Michel Popoff, *L'armorial Bellenville* (Lathuile – Haute-Savoie, 2004). Met een facsimile van het wapenboek. [Wapenboek Bellenville]

J.B. Rietstap, *De wapens van den Nederlandschen adel* (Groningen, 1890). [Wapens]

J. de Ruiter, *Het geslacht Van Schenge in 's-Heer Arendskerk en Sabbinge in de 13^e en 14^e eeuw* (Kloetinge, 1990). [Van Schenge]

H.J. Smit, *Rekeningen der graven en gravinnen uit het Henegouwsche huis.*

Deel I (Utrecht, 1924). [Rekeningen VI]
Deel II – nalezing (Utrecht, 1929). [Rekeningen VII]
Deel III – inleiding (Utrecht, 1939). [Rekeningen VIII]

J.W. Zondervan, De grafelijke bedde in Zeeland van 1308, in: *Spelerieë. Verschenen ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de Afdeling Zeeland van de Nederlandse Genealogische Vereniging* (Kapelle, 1992). [Grafelijke bedde]

Internet

Registers van de Hollandse grafelijkheid, 1299-1345. Bewerking van ruim 3.500 oorkonden openbaar te raadplegen op de website van het Huygens ING (www.huygens.knaw.nl).

Repertoria op de leenkamers. Alle bewerkingen (repertoria) van leenkamers, ook de niet gepubliceerde, zijn voor iedereen openbaar te raadplegen op de Hollandse Genealogische Databank (www.hogenda.nl).

Afkortingen

HUA	Het Utrechts Archief
NA	Nationaal Archief